

'AFM vist in verkeerde vijver'

De AFM richt zich te veel op grote accountantskantoren en hun klanten. Door de negatieve publiciteit bij eventuele schandalen zijn die juist al heel voorzichtig. In het mkb zijn de risico's veel groter, meent Dennis Doornbos.

DENNIS DOORBOS*

De aandacht voor de onafhankelijkheid van de accountant richt zich vooral op de grote accountantskantoren en bedrijven. Vanuit het oogpunt van de werkelijke risico's is dit onjuist. De voornaamste risico's liggen vooral bij het midden- en kleinbedrijf en de kleine en middelgrote accountantskantoren. De discussie zou zich dan ook meer op die groepen moeten richten.

De aandacht voor de onafhankelijkheid van de accountant wordt vooral ingegeven door de bekende publieke zaken. Alleen al het feit dat al deze zaken in de openbaarheid komen betekent dat de grotere kantoren zeer op hun hoede zullen zijn. Ze zullen uiterst voorzichtig zijn met het combineren van advies en controle. Ook het management van de bedrijven heeft meestal nieuwe procedures in het leven geroepen om zorg te dragen voor de onafhankelijkheid. Men wil koste wat het kost publieke schandalen voorkomen. Het instellen van een audit committee is hiervan een uitstekend voorbeeld. Het waarborgen van de onafhankelijkheid is een zaak van klant en opdrachtgever: als achteraf blijkt dat dit niet goed is geregeld, worden beiden gestraft. Het gaat juist om

die gevallen waarin zaken niet aan het licht komen.

In mijn loopbaan heb ik zowel gewerkt bij een groot als een middelgroot accountantskantoor. Mijn ervaring leert dat het risico van onafhankelijkheid met name bij de laatste groep veel groter is. Veel van de klanten bij de kleine en middelgrote kantoren zijn directeur-grotaandeelhouders en veel adviezen zijn vooral fiscaal gericht. De controle is in het mkb veelal maar bijzaak. Het gaat met name om scores op fiscaal gebied: hoe kunnen we ervoor zorgen dat onze klant zo min mogelijk belasting betaalt?

Het toezicht op de kleinere kantoren is minimaal. Ook de AFM richt zich vooral op de grote vissen. Begrijpelijk, omdat dat goed scoort in de media. Maar dergelijke scoringsdrang heeft een ander overheidsorgaan - het Openbaar Ministerie - onlangs ook veel kritiek opgeleverd. Omdat het aantal belanghebbenden bij grotere ondernemingen veel groter is, is daar alleen vanuit dat perspectief veel meer toezicht. De accountant denkt dan wel drie keer na voordat hij iets roept. De gebruikers van de jaarrekening binnen het mkb zijn veelal

'Is het een idee om tuchtspraken voortaan niet meer te anonimiseren en voluit op internet te plaatsen?'

alleen de huisbankier en de fiscus. Het toezicht is daar dan ook veel minder aanwezig. Laat de markt daarom zijn werk doen en laat de AFM zich vooral richten op die gevallen waarin de marktwerking juist veel minder aanwezig is. De vier grote kantoren en hun grote klanten nemen al voldoende maatregelen en mochten die niet afdoende zijn dan worden zij daar resoluut voor gestraft. Bemoeienis van de AFM is daar dus niet van enige toegevoegde waarde. Bij kleine en middelgrote accountantskantoren wel, maar het is zeer de vraag of toezicht daar met de komst van de nieuwe accountantswet zal toenemen: de AFM heeft vooral interesse in de grotere vissen. Misschien is het een idee om tuchtspraken voortaan niet meer te anonimiseren en voluit op internet te plaatsen, zodat ook de kleinere en middelgrote accountantskantoren veel voorzichtiger moeten zijn. Net als de grote kantoren dat al doen.

Noot

* Dennis Doornbos is student accountancy en werkzaam bij KPMG Transaction Services te Amsterdam. Hij schrijft dit artikel op persoonlijke titel.

Oh, not again ... Don't shoot the messenger!

Volgens Marcel Pheijffer zouden accountantskantoren en NIVRA, in plaats van Paul Koster te bekritisieren, er beter aan doen om inhoudelijk te reageren op de spiegel die hij hen terecht voorhoudt.

MARCEL PHEIJFFER*

In de discussie na afloop van de Nordemann-lezing complimenteerde ik Paul Koster plenair met zijn verhaal. Later heb ik dat - welgemeend - nog eens persoonlijk gedaan. Koster heeft accountants namelijk een spiegel voorgehouden en het punt aan de orde gesteld of ze zelf niet in actie zou-

den moeten komen als het gaat om een scheiding van taken (bijvoorbeeld die tussen controle en belastingadvies), voordat de politiek, wetgever en/of toezichthouder dat doen. Koster krijgt in verband met zijn betoog nu hoon en kritiek vanuit het accountantsberoep over zich heen.

Overigens ook omdat hij sprak over de 'morele waardigheid' van dit beroep. Schrijnender echter dan het betoog van de toezichthouder vond ik de reactie van de vertegenwoordigers van de accountantskantoren in de discussie na de lezing. Het betrof bestuurders en een accountant-hoogleraar. Slechts de laatste (Jaap van Manen) ging op de argumentatie van Koster in; hem wil ik dan ook afzonderen in mijn kritiek. Door de anderen werd onder meer verwezen naar het feit dat de boekhoudschandalen niet de schuld van de accountant waren, maar het gevolg van optieloningen en een gebrek aan integri-

teit van bestuurders van ondernemingen. In de discussie met Koster kwamen zij niet verder dan in het defensief te gaan en wezen zij erop hoe goed het allemaal al was geregeld binnen het accountantsberoep en de accountantskantoren. Dit de diverse boekhoudschandalen en meerdere falende accountants(kantoren) ten spijt. Ik hoorde het aan en zat mij 'op te vreten'. Wat ik zag was een aantal vertegenwoordigers van een beroepsgroep die niet in de voorgehouden spiegel wilden (of durfden?) te kijken. Men reageerde in zichzelf gekeerd, bijna autistisch. In de woorden van hoogleraar Hoogenboom leken zij te opereren in een 'gesloten en geblindeerd universum': levend in een naar eigen zeggen goed gereguleerd wereldje waarin zij zich zelfgenoegzaam rondwentelen. De luiken van dit universum zijn inmiddels echter wel van buiten geopend. Door de politiek, de media, de wetgever, een verontwaardigd publiek, én door toezichthouder Koster. Zijn pleidooi komt voor het accountantsberoep op een ongelukkig moment: immers de Wet toezicht accountantorganisaties

(Wta) zoals aangenomen door de Tweede Kamer doet dit beroep niet al te veel pijn. Het had veel erger kunnen zijn, bijvoorbeeld indien een strikte scheiding tussen controle- en adviestaken in de wet was opgenomen. Dat kan alsnog. De Eerste Kamer dient nog over de wet te stemmen. Wellicht nemen de senatoren in hun beschouwingen ten aanzien van de Wta de analyse van Koster en de kritieken daarop mee. Maar ook het gegeven dat het gevaar waar Koster op wijst - de spanning tussen het dienen van het klantbelang bij belastingadvies en het maatschappelijk belang bij de controle - zich in de zogeheten KPMG-zaak in de Verenigde Staten daadwerkelijk heeft gemanifesteerd. KPMG kan door het betalen van een schikking van bijna een half miljard dollar overeind blijven. Nog schrijnender werd het verweer - kort gezegd: 'we hebben het al goed geregeld' - van de heren bestuurders van de accountantskantoren toen een student accountancy opstond en wees op hetgeen zij bij BIV/AO had geleerd over functiescheidingen en scheiding van taken. Zouden die

Reacties en bijdragen

De rubriek *Opinie* is een podium voor discussie. Wilt u reageren op een artikel in 'de Accountant' of zelf een kwestie aan de orde stellen die van belang is voor het beroep? E-mail naar: deaccountant@NIVRA.nl. Maximumlengte achthonderd woorden.

ook niet moeten gelden voor accountants(kantoren)?

Mijn conclusie is dat het accountantsberoep wel in de spiegel moet durven kijken en serieus in discussie moet gaan. Schiet niet de boodschapper af, maar ga in op die boodschap. Mijs inziens is dat constructiever en levert het meer op dan het sturen van een boze brief en het opschorten van samenwerking, gelijk het Koninklijk NIVRA in de richting van de AFM heeft gedaan.

Noot

* Marcel Pheijffer is hoogleraar en bestuursvoorzitter van de Stichting NIVRA-Nyenrode.

'Kernprobleem' is het probleem niet

Anders dan André Bindenga stelt (september 2005, pagina 30), is de directe financiële band tussen accountant en gecontroleerde niet het kernprobleem, meent Gerrit Eveleens. De echte oplossing voor het probleem is het herwinnen van het vertrouwen, stap voor stap.

GERRIT EVELEENS*

Bij het lezen van het artikel van André Bindenga in 'de Accountant' van september 2005 vroeg ik mij af: is er geen andere weg? Je kunt je toch niet voorstellen dat de gesuggereerde oplossing a. zal worden gerealiseerd en b. zal werken. Het laatste nog los van de vraagtekens die je kunt plaatsen bij de effectiviteit en de efficiency. Toegegeven, het vertrouwen in de kwaliteit van de financiële verslaggeving en die van de controlerende accountant heeft een flinke deuk opgelopen. Ik zou denken dat je dat vertrouwen moet herwinnen door gewoon weer kwaliteit te leveren op basis van integriteit en onafhankelijkheid. Daar hoort bij je als (groot) accountant(skantoor) niet te verliezen in producten en diensten die afleiden van de hoofdzak en de primaire functie. Waarom zou dat niet kunnen? Het beroep (en de beroepsbeoefenaren) is

zo gegroeid en moet het ook kunnen opbrengen om langs die natuurlijke, bij een professie passende weg het vertrouwen stap voor stap te willen herwinnen. Een moeilijke weg, maar is er niet een spreekwoord dat gaat over 'te voet' en 'te paard'? Anders gesteld: het beroep is in zijn reactie te ongeduldig en vlucht in nieuwe regels. De werkelijke oorzaak wordt niet onderkend. Bindenga doet alsof de financiële relatie tussen cliënt en accountant een principieel probleem is. Maar die relatie is er tussen iedere vrijeberoepsbeoefenaar en zijn of haar cliënt. Kunnen notarissen, advocaten, artsen enz. ineens niet meer onafhankelijk hun vak uitoefenen? Tot slot nog enkele stellingen die zeker indirect met het vraagstuk te maken hebben:

- De toenemende regelzucht, ook op het

gebied van verslaggeving, is niet bevorderlijk voor het goed uitoefenen van het accountantsberoep.

- Veel regels leiden bijna altijd tot nog meer regels en niet tot een betere oordeelsvorming.
- De bekende affaires zijn niet ontstaan door de veelheid van regels, maar ze maakten het niet goed functionerende collega's wel extra gemakkelijk.
- De beroepsgenoten en de beroepsorganisatie hebben zich te lang en te veel als 'geslagen honden' gedragen.
- Prijsconcurrentie is goed zolang het gaat om de marges, maar fout als er beneden de reële kostprijs wordt gewerkt.
- Bij de primaire (controlerende) functie hoort de natuurlijke adviesfunctie. Ga je als kantoor verder, zorg dan voor goede Chinese muren en bewaak het in alle opzichten *selfsupporting* kunnen zijn van de primaire functie.

Noot

* Gerrit Eveleens was tot 1990 voorzitter van KPMG Consultants en tot 1996 lid van de raad van bestuur van KPMG Nederland. Van 1995 tot eind 2003 was hij vice-voorzitter van Humanitas.

'Zwicht niet voor macht van gecontroleerde ondernemingen'

Dat interne accountants nog steeds mogen certificeren is te wijten aan een staaltje onvervalste poldermodelcorruptie, stelt Hans Blokdijk. Interne accountants zouden zich niet moeten verzetten tegen de onvermijdelijke aanpassing van de gedrags- en beroepsregels.

HANS BLOKDIJK*

In 'de Accountant' van september 2005 haalt Jan van Rijnbach de gebeurtenissen van een kwart eeuw geleden naar boven, waarbij de staatssecretaris van Economische Zaken de NIVRA Ledenvergadering tot bezinning zou hebben gebracht, hetgeen er toe leidde dat verklaringen van interne accountants onder bepaalde voorwaarden werden toegestaan. Dit is de 'officiële waarheid', de buitenkant van een witgepleisterd graf. Tegen het eerdere besluit van de Ledenvergadering om dergelijke verklaringen niet toe te staan is bij de staatssecretaris bezwaar gemaakt door verenigingen van grote ondernemingen, zoals de Nederlandse Bankiersvereniging en het VNO. De staatssecretaris is gezwicht voor de macht van de gecontroleerde ondernemingen, die liever geen al te onafhankelijke accountants zagen. Een dergelijke druk wordt ook heden ten dage nog uitgeoefend, zij het nu meer door MKB Nederland, zoals is gebleken bij de Wet toezicht accountantsorganisaties. Het is een staaltje van twintigste-eeuwse, institutionele pol-

dermodelcorruptie, die mogelijk is gemaakt doordat de beroepsorganisaties publiekrechtelijk lichamen zijn. Dat zijn zij bijna nergens anders.

In hetzelfde nummer van 'de Accountant' (pagina 40) staat een beschouwing van Jacques Koenen en René Peerenboom over de combinatie van audit en advies bij internal auditors. Zij verzetten zich tegen de scheiding van deze twee functies, omdat audit zonder advies niet zou kunnen. Maar advies zonder audit kan wel! Natuurlijk moet een adviseur een bepaalde mate van zekerheid hebben over de feiten voordat hij advies geeft, maar dat betekent nog niet dat hij over die feiten interne of externe verklaringen moet afgeven.

Koenen en Peerenboom interpreteren ook het collisiegevaar nogal beperkt. Zij verwaarlozen het effect dat optreedt indien zij na enige tijd moeten rapporteren over een

situatie die op grond van hun adviezen tot stand is gebracht. Dan is het toch moeilijk uit de pen te krijgen dat die situatie niet deugt. Dat tast ook de geloofwaardigheid van terecht gegeven goedkeurende mededelingen aan. Dit beïnvloedt weer de relatie tot de externe auditor, nu die voor zijn SOx-mededelingen over het 'in-control zijn' toch wel graag gebruik zou maken van het werk van internal auditors.

Kortom: kies voor 'internal-audit-only', of noem jezelf geen auditor maar organisatieadviseur. Dan kan de externe auditor met een geruster hart gebruikmaken van echte internal auditors.

Bovendien: verzet je niet langer tegen de onvermijdelijke aanpassing van de gedrags- en beroepsregels. Zolang internal auditors de titel 'RA' wensen te voeren en daarom deel uit willen maken van de beroepsorganisatie, mag enige solidariteit verwacht worden met de externe auditors. Dat zijn immers de enigen voor wie een publiekrechtelijke beroepsorganisatie gerechtvaardigd zou kunnen zijn.

Noot

* Hans Blokdijk is emeritus hoogleraar accountancy aan de Vrije Universiteit, hoogleraar accountancy aan NIVRA-Nyenrode en zelfstandig gevestigd adviseur.

'Kies voor 'internal-audit-only', of noem jezelf geen auditor maar organisatieadviseur'

'Staak discussie over interne accountant'

Bij de hernieuwde discussie over de certificeringsbevoegdheid van interne accountants lijkt men het commerciële belang van externe accountants te laten prevaleren, vindt Albert Niekamp.

ALBERT NIEKAMP*

Bovengenoemde discussie is niet nieuw en heeft circa 35 jaar geleden zelfs geleid tot het ingrijpen door Economische Zaken, toen bij Koninklijk Besluit het door het NIVRA ingestelde verbod, tot afgeven van verklaringen door interne accountants, werd vernietigd. Dit omdat het besluit van het NIVRA in strijd werd geacht met het alge-

meen belang. Bij de thans weer opgestarte discussie lijkt men het commerciële belang van externe accountants weer te laten prevaleren boven het algemeen belang. Het komt uitermate vreemd over dat men de bevoegdheden van interne accountants gaat beperken omdat de grote externe accountantskantoren in opspraak zijn geko-

men wegens het onterecht afgeven van goedkeurende verklaringen bij financiële verantwoordingen. Zoals ik al eerder heb aangevoerd dient de rol van de interne accountant bij de financiële controle juist te worden versterkt, ten einde mislagen te voorkomen (co-audit interne/externe accountant). De thans voorgestelde beperking van de bevoegdheid van interne accountants om in het besloten verkeer verklaringen af te leggen leidt alleen maar tot kostenverhogingen en niet tot kwaliteitsverbeteringen. Dit omdat de interne accountant meer kennis van zaken heeft bij zijn onderneming dan de externe accountant.

De bewering dat de externe accountant de gevraagde controlewerkzaamheden door de interne accountant laat verrichten en zijn eigen activiteiten beperkt tot een review en het afgeven van de verklaring is niet houdbaar, omdat de beurstoezichthouder SEC in de Verenigde Staten voor beursgenoteerde ondernemingen eist dat de externe accountant voor het afgeven van

een verklaring de daarvoor vereiste werkzaamheden merendeels zelf verricht. Deze eis heeft ook in Nederland het betreuwenswaardige gevolg gehad dat de interne accountant thans nog nauwelijks wordt betrokken bij de financiële controle van de door zijn bedrijf te publiceren jaarrekening. Teneinde onnodige spanningen en tegenstellingen te vermijden lijkt het gewenst de

opnieuw aangekaarte discussie 'Wel of geen verklaring' niet verder te voeren.

Noot

* Albert Niekamp was hoofd Interne accountantsdienst bij Elsevier NV en is in de jaren zeventig lid van het INTAC-bestuur geweest.

Reactie Ned Ludd

De auteurs van 'Ned Ludd als accountant' (juli/augustus 2005) reageren op de commentaren van Philip Wallage en Barbara Majoor in het septembernummer van 'de Accountant'.

MARC VAN HILVOORDE EN ARNOU VAN KEMPEN*

Als je een knuppel in het hoenderhok gooit doe je dat omdat je discussie wilt. En wat is er dan mooier dan dat eminente denkers uit het vak reageren om te vertellen dat je de plank mis slaat? Wij danken Barbara Majoor en Philip Wallage dan ook hartelijk voor hun reacties, omdat ons doel tot een discussie te komen daarmee reeds is geslaagd. En daarbij constateren wij dat beide reacties onze visie in belangrijke mate ondersteunen.

In lijn met wat we stelden over de gildestructuur van de opleiding bevestigt Wallage dat in de huidige accountancy het leven begint met werkzaamheden die ruimschoots onder het talent van de vinkers liggen. Helaas gaat Wallage niet in op onze stelling dat dit misschien helemaal niet nodig is, zoals bijvoorbeeld de textielbranche al heeft laten zien. Integendeel, hij bevestigt, geheel in lijn met onze bewering dat het beroep moeite heeft los te komen van de oude gildeconcepten, dat dit wat hem betreft een noodzakelijkheid is. Wallage signaleert, terecht menen wij, dat de weerzin voor ICT afneemt in het beroep. Maar een beweging van de gilde-accountant in de goede richting betekent nog niet dat de bestaande achterstand wordt verkleind. De huidige ontwikkelingen gaan verder dan de opkomst van een elektronische rapportagestandaard met gevolgen voor het basisproduct van de accountant. Door gebruik te maken van een aantal nieuwe ontwikkelingen, zoals XBRL daar slechts één van is, kan de accountant 'productielijnen' opzetten en confectie gaan aanbieden. Wallage zou een belangrijke

fout in zijn redenering maken, als hij meent dat met vernieuwing van het huidige gildeberoep tot een beter en efficiënter gildeberoep, de accountant klaar zal zijn voor deze toekomst. Hij stelt zich hiermee op het standpunt van de wever, die terwijl de fabrieken gebouwd worden, zijn positie verdedigt door te blijven steunen op wat voorbij is.

Majoor gaat in op de agency-theorie, waarbij ze bevestigt dat het accountantsberoep zijn betekenis ontleent aan economische wetmatigheden. Ze stelt, naar onze mening terecht, dat een te duur accountantsberoep geen bestaansrecht heeft. Valt dat bestaansrecht weg, bijvoorbeeld omdat niet-gildeleden hetzelfde product kunnen leveren tegen aanzienlijk lagere kosten omdat ze hun productiemethoden innoveren, dan resteert een zieltoegend gildeberoep dat slechts dankzij de wettelijke controleplicht en de titelbescherming in leven wordt gehouden. Met ons constateert ook Majoor dat de wettelijke regelin-

gen daar nooit voor bedoeld zijn.

Wij constateren dat de reacties van beide auteurs vooral aanvullingen en illustraties geven van de door ons ingenomen stellingen. Daar waar we 'de knuppel naast het hoenderhok gooien' komt dat klaarblijkelijk niet doordat we denkfouten maken, maar omdat wij een ontwikkeling zien die Wallage niet ziet. Dat lijkt ons een punt voor de geschiedenis. Want uiteindelijk zijn het ondernemers die in de praktijk brengen wat wij verwachten, of niet. En dat is niet anders dan een eeuw geleden, toen een aantal van onze voorouders besloot om textiel fabrieken te bouwen.

Noot

* Marc van Hilvoorde is werkzaam als senior manager bij KMPG Business Advisory Services. Arnout van Kempen is werkzaam bij het NIVRA.

Naschrift Philip Wallage

Tijdens je professionele vorming verricht je soms werkzaamheden die onder je talent liggen (vinken). Vaak ervaar je pas achteraf het belang hiervan. Hoe de techniek zich ook ontwikkelt, ik zie simpelweg geen professionele toekomst in het exclusief turen naar het beeldscherm in een volledig geautomatiseerde omgeving. Accountancy leent zich daar gelukkig ook niet voor (naar de aard deels subjectief en is oordeelsvorming vereist). Vanzelfsprekend dient de accountant nieuwe relevante technieken (XBRL) te begrijpen en te gebruiken. Gelukkig zijn wij geen lid van een 'zieltoegend gildeberoep' maar oefenen we een moderne professie uit. Daartoe moeten wij continu zorgen voor de nodige innovatie. Een belangrijke sleutel daartoe is goed accountancy-onderwijs en onderzoek. Ik daag de auteurs, die blijik geven van betrokkenheid en visie, uit hieraan verdergaand een bijdrage te leveren!

Inbrengverklaring

Hoogleraar Wiek Slagter wijst er op dat de accountant zich niet klakkeloos moet aansluiten bij de waarde die de oprichters van een bv aan de inbreng toekennen.

WIEK SLAGTER*

In 'de Accountant' van juli/augustus 2005 staat een artikel over de inbrengverklaring, waarin onder meer aandacht wordt besteed aan een artikel van Inge Timmerman en Paul van der Zanden in 'de Accountant' van mei 2003. De schrijver heeft echter over het hoofd gezien dat ik er reeds in de opinierubriek van 'de Accountant' van oktober 2004, pagina 60 op had gewezen dat in dit artikel ten onrechte de indruk wordt gewekt dat aan de inbrengverklaring, te ondertekenen

door de accountant, een inbrengovereenkomst relevant is. Als een BV door één persoon wordt opgericht - zoals vaak geschiedt - is zo'n overeenkomst zelfs geheel onmogelijk. Maar zelfs als een BV door twee of meer personen wordt opgericht, is zo'n inbrengovereenkomst tussen de oprichters niet richtinggevend voor de verklaring van de accountant. Ook al komen de oprichters met elkaar overeen dat bepaalde zaken of goederen (goodwill) tegen een bepaalde waarde zullen worden ingebracht, dan is

juist de betekenis van de rol van de accountant hierin gelegen, dat hij zich niet klakkeloos moet aansluiten bij de waarde, die de oprichters aan de inbreng toekennen. De accountant moet een onafhankelijk oordeel geven over hetgeen de oprichters in de ontwerp-notariële akte verklaard hebben te zullen inbrengen (en niet over wat de oprichters niet over hun inbreng hebben bepaald in die akte, zoals het geval bij HR 6 december 2002, JOR 2003, 3).

Noot

* Wiek Slagter is onder meer belast met het onderwijs in ondernemingsrecht en financiersrecht voor de postdoctorale controllersopleiding van de economische faculteit van de Erasmus Universiteit Rotterdam.

Uitslag webstelling

Het midden- en kleinbedrijf zou meer moeten doen aan verslaggeving over maatschappelijk verantwoord ondernemen.

	RA	Student	Overig	Totaal
Eens	8	13	7	28
Oneens	17	23	14	54

De uitslag is duidelijk. Eén op de drie stemmers ziet er wel iets in, maar de meerderheid niet. Het sleutelwoord bij de tegenstanders is 'administratieve lasten'. "Mogen kleine bedrijven hun tijd nu eindelijk eens aan hun bedrijf besteden en de daaruit voortvloeiende werkgelegenheid in plaats van aan extra tijdrovende regels op het gebied van verslaggeving? Over maatschappelijke verantwoordelijkheid gesproken!"

Anderen wijzen daarnaast op de kosten en baten. "Ik kan mij niet voorstellen dat de niet-statistici onder ons op dit soort informatie zitten te wachten." En: "Met alle respect, maar het mkb moet ondernemen. Verantwoording afleggen aan de stakeholders is prachtig, maar alles wel in het redelijke en proportioneel naar het belang van die stakeholders. Als de bank of de aandeelhouder graag wil weten hoe het staat met het mvo, dan vragen ze daar wel naar. En dat doen ze dus niet." Een ander formuleert het iets modieuzer: "Ik denk dat dit te weinig toegevoegde waarde voor het maatschappelijk verkeer heeft."

Een voorstander wijst echter op de voordelen die zulke verslaggeving zou hebben voor de ondernemer zelf. "Het lijkt een kostenplaatje, maar de voordelen zijn dat het verzamelen van de informatie voor zo'n verslag tevens intern meer inzicht geeft in de verschillende aspecten van de organisatie en de onderneming."

Maar een ander betoogt in een uitgebreide reactie dat maatschappelijk verantwoord ondernemen gewoon onderdeel is van 'goed ondernemerschap' en derhalve geen aparte behandeling behoeft. "Het wordt veelal met veel sociaal verpakkingsmateriaal gepresenteerd als tegenwicht voor (te) zakelijke besluitvorming. Niets is minder waar. Een goed ondernemer heeft niet enkel oog voor korte termijn beleidsdoelstellingen, maar ook voor de belangrijkste omgevingsfactoren: imago, lange termijn winstgevendheid, duurzaamheid etc. Een onderneming die oog heeft voor de plaats die ze in de samenleving inneemt - in termen van gelijke kansen voor mannen, vrouwen, allochtonen, autochtonen, validen, minder validen en in termen van nette bedrijfsvoering, goede arbeidsomstandigheden, integriteit, openheid en zeggenschap - zal op langere termijn veel beter presteren. Het overbodige verpakkingsmateriaal door middel van glossy brochures onder de noemer 'maatschappelijk jaarverslag' wekt ten onrechte de indruk dat deze impliciete verantwoordelijkheid losstaat van de reguliere bedrijfsvoering."

Bij het mkb aandringen om hoge administratieve kosten te maken voor "zulke 'wit voetje'-verslaggeving" zonder dat vooralsnog van aantoonbare meerwaarde is gebleken, is volgens deze stemmer "op dit moment weinig opportuun".

